

A watercolor illustration of a female torso, showing the ribcage, waist, and pelvic region. The drawing is done in soft, light pink and beige tones. A prominent pink flower with a yellow center is painted on the lower abdomen. There are also some smaller pink splatters or dots around the flower. The overall style is delicate and artistic.

JASNO I GLASNO O MENSTRUACIJI

*Izveštaj istraživanja za potrebe
projekta UNIZG Ciklus*

Zagreb, 2023.

Danijela Vlahov

Nika Barbarić

Magda Profaca

Izvještaj istraživanja za potrebe projekta UNIZG Ciklus - *Jasno i glasno o menstruaciji*

Istraživanje je provedeno u sklopu projekta UNIZG Ciklus

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Ksenija Klasnić

Voditeljica: univ. bacc. soc. Danijela Vlahov, danijela.vlahov@gmail.com

Istraživačice:

univ. bacc. soc. Danijela Vlahov

univ. bacc. soc. Nika Barbarić, nika.barbar@gmail.com

univ. bacc. soc. Magda Profaca, magdaprofaca@gmail.com

Zahvale

Velika zahvala izv. prof. dr. sc. Kseniji Klasnić na uloženom vremenu i želji za mentoriranjem i usavršavanjem ankete potrebne za provedbu istraživanja. Vaš pristup i uloženi trud dao nam je sigurnost u provedbi istraživanja i povećao želju za radom u području osiguravanja osnovnih prava ranjivim skupinama.

Zahvale koordinatoricama projekta i svima uključenima u provedbu koji svakodnevno rade kako bi ciljevi bili ispunjeni i koji ne odustaju pred preprekama.

Zahvale svim javnim osobama i profilima društvenih mreža koji su nas podržali i pridonijeli dometu ankete.

Velike zahvale i svim privatnim osobama uključujući obitelj i prijatelje te bližnje na podršci i razumijevanju.

Istraživački tim Danijela, Nika i Magda

Velika zahvala istraživačkom timu Niki Barbarić i Magdi Profaci koje su naporno radile kako bi se ispoštovali rokovi i potrebe projekta. Također, hvala na suradnji i izdvojenom vremenu kako bi volonterskim radom ukazale na aktualne probleme društva.

Voditeljica istraživanja Danijela Vlahov

1. Uvod

Prema UNICEF-u¹ svaki mjesec 1,8 milijardi osoba diljem svijeta ima menstruaciju no čak milijuni ovih djevojaka, žena, transrodnih muškaraca i nebinarnih osoba nisu u stanju upravljati svojim menstrualnim ciklusom na dostojanstven, zdrav način. *Nejednakost spolova, diskriminirajuće društvene norme, kulturni tabui, siromaštvo i nedostatak osnovnih usluga kao što su toaleti i sanitarni proizvodi mogu uzrokovati neispunjenje menstrualnih, zdravstvenih i higijenskih potreba.* Po uzoru na Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci, na razini Sveučilišta u Zagrebu pokreće se projekt UNIZG Ciklus čija je glavna svrha osiguravanje besplatnih menstrualnih potrepština za studentice. Ovim projektom želi se smanjiti ekonomska nejednakost i razina menstrualnog siromaštva kod osoba Sveučilišta u Zagrebu koje menstruiraju, smanjiti stigma i menstrualni sram, osigurati besplatne menstrualne potrepštine na sastavnicama Sveučilišta te formirati sigurna mjesta za preuzimanje istih. U sklopu navedenog projekta i po uzoru na PaRiter i Preporuke nastavno na (navedeno) provedeno istraživanje o menstrualnom siromaštvu provodi se ovo istraživanje kako bi se pridonijelo ciljevima projekta, ali i produbilo znanje o temi menstrualnog siromaštva u hrvatskom društvu. Jedna od preporuka nastavno na navedeno istraživanje predstavlja krajnju svrhu projekta i ona je sljedeća:

„Obrazovanje društva je, uključujući pojedince koji menstruiraju, ali i pojedince koji ne menstruiraju, prioritet za promicanje zdravlja i prava mladih ljudi koji imaju menstruaciju. Povećano obrazovanje i pozitivnija konceptualizacija menstrualnog ciklusa i menstruacije bi mogla pomoći mladim ljudima koji menstruiraju da budu svjesniji svog tijela, da se brinu za svoje menstrualno i opće zdravlje. Poboljšano obrazovanje također bi svakako smanjilo menstrualni stid i sram dok bi s druge strane povećalo razumijevanje okoline, a i umanjilo eventualnu diskriminaciju i stigmu povezanu s menstruacijom.“

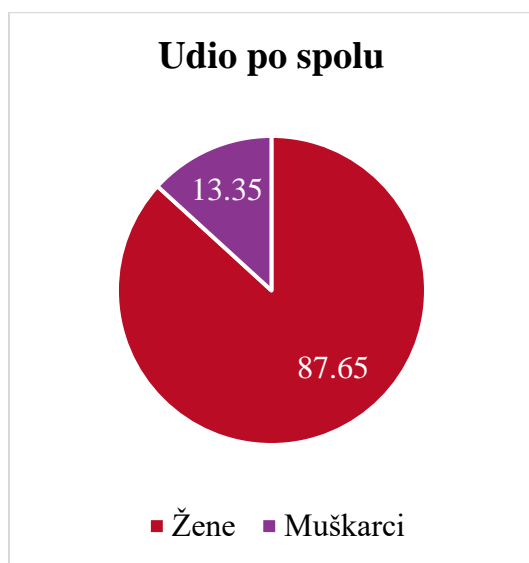
¹ <https://www.unicef.org/wash/menstrual-hygiene>

Istraživanje se bavi populacijom studenata Sveučilišta u Zagrebu i njihovim stavovima i informiranosti o menstruaciji te zdravstvenim temama. Podaci su prikupljeni metodom ankete koja je bila distribuirana putem društvenih mreža i profila projekta te putem službenih *mailing* lista pojedinih fakulteta. Podaci su se prikupljali od 30. srpnja 2022. godine do 1. prosinca 2022 godine. Prije obrade podataka isključeni su ispitanici/ce koji ne studiraju na Sveučilištu u Zagrebu i ispitanici/ce mlađi od 18 godina što je rezultiralo s ukupnim brojem ispitanika od $N = 1449$ osoba. Udio ispitanika/ca u spolu i po godinama studija vidi se u sljedećim tablicama:

Tablica 1.1. Udio ispitanika/ca po spolu

Broj ispitanika: $N = 1449$	Postotak uzorka:
$N(\text{žena}) = 1270$	87,65%
$N(\text{muškaraca}) = 179$	12,35%

Graf 1.1. Udio ispitanika/ca po spolu

Dobna struktura ispitanika:

Dob ispitanika/ca kreće se od 18 godina do 40 godina (uključujući i studente/ice doktorskog studija), prosjek godina uzorka iznosi 21,46 godina sa standardnom devijacijom 2,35.

Tablica 1.2. Udio ispitanika/ca po godinama studija

Godina studija:	Broj ispitanika: $N = 1449$	Postotak uzorka:
1.	$N = 316$	21,81 %
2.	$N = 301$	20,77 %
3.	$N = 334$	23,05 %
4.	$N = 231$	15,94 %
5.	$N = 224$	15,46 %
6.	$N = 37$	2,55 %
7.	$N = 2$	0,14 %
8.	$N = 3$	0,21 %
9.	$N = 1$	0,07 %

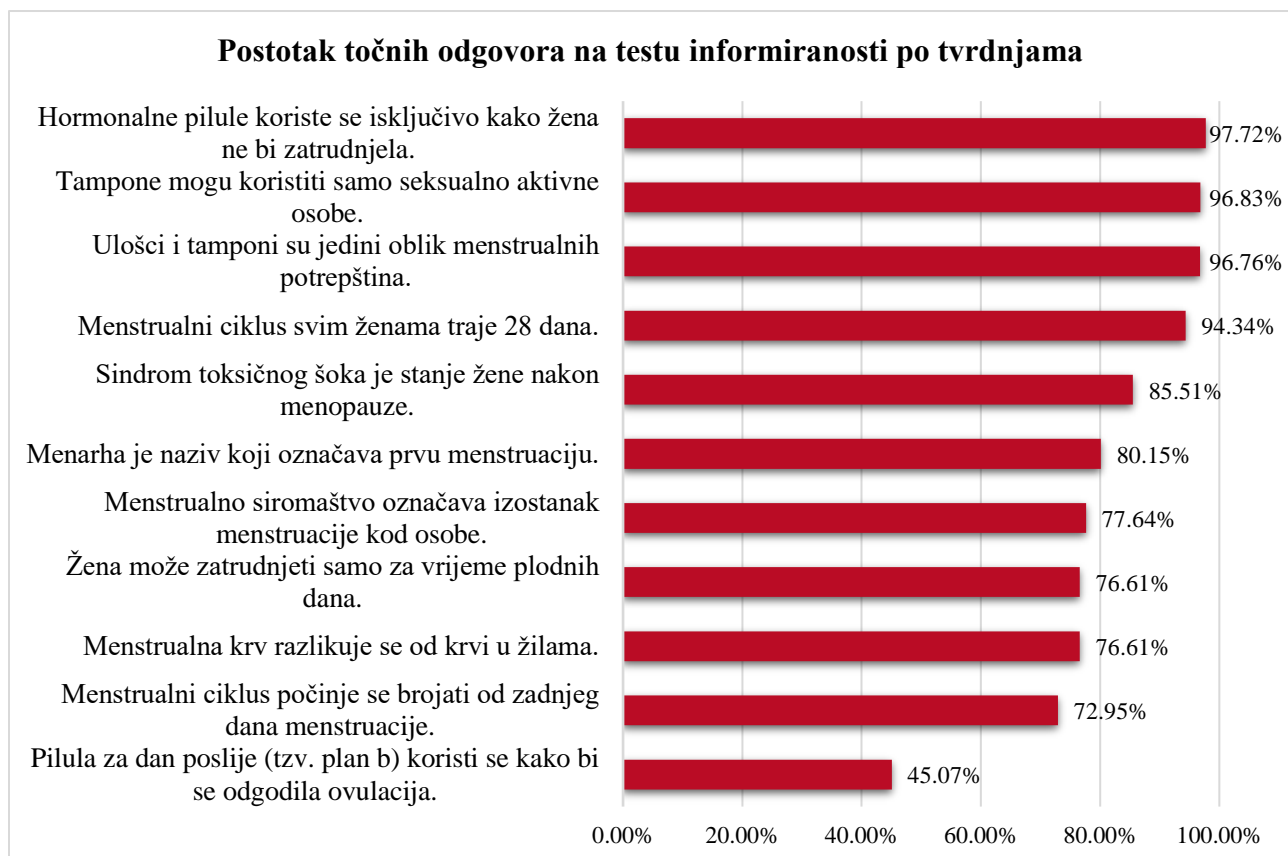
2. Informiranost o menstruaciji i zdravstvenim temama

Ovaj blok pitanja sastojao se od testa informiranosti i jačine utjecaja pojedinog izvora informiranosti na znanje o menstruaciji i zdravstvenim temama. Jačine utjecaja pojedinog izvora kao i znanje razlikuju se s obzirom na spol. Test informiranosti sadržavao je tvrdnje i mitove o menstruaciji, kao i tvrdnje o menstrualnim potrepštinama i aktivnostima.

2.1. Informiranost – test informiranosti

Instrument mjeri razinu informiranosti o zdravstvenim i seksualnim temama na način da je ispitanicima/cama ponuđen test znanja s 11 tvrdnji na koje je moguće odgovoriti s TOČNO/NETOČNO. Prvih pet čestica preuzete su i prilagođene iz Perčić (2021), dok je ostatak konstruiran za potrebe ovog istraživanja. Postotak točnih odgovora prikazan je na sljedećem grafu:

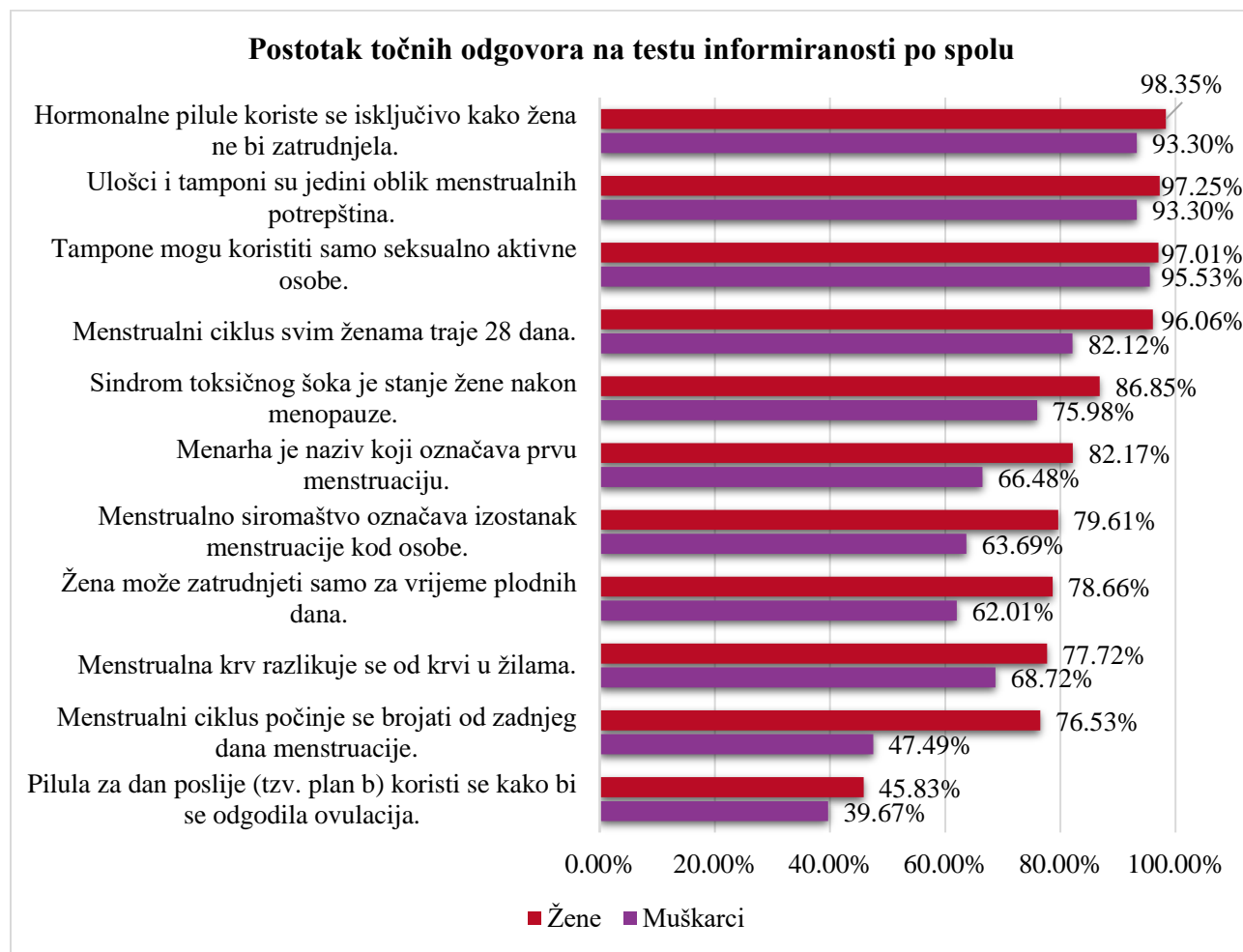
Graf 2.1. Postotak točnih odgovora na testu informiranosti po tvrdnjama

*N=1449

Razlika u informiranosti vidljiva je po spolu na način da za sve tvrdnje žene prednjače u postotku točnosti odgovora. Razlike u postocima prikazane su na sljedećem grafu:

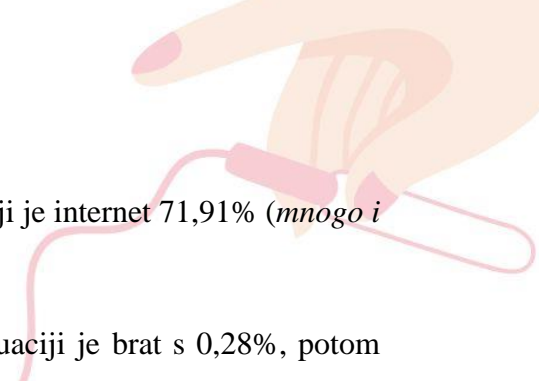
Graf 2.2. Postotak točnih odgovora na testu informiranosti po spolu

*N=1449

2.2. Izvori informiranosti

Instrument mjeri jačinu percipiranog utjecaja značajnih drugih na informiranost u kojem se ispitanike/ce traži procjena intenziteta utjecaja značajnih drugih na njihovu informiranost o menstruaciji. Navedeni značajni drugi su preuzeti i prilagođeni iz diplomskog rada: *Oni dani u mjesecu – analiza vjerovanja i stavova studentske populacije o menstruaciji* (Perčić, 2021).

Izvor koji je u najvećoj mjeri utjecao na informiranost o menstruaciji je internet 71,91% (*mnogo i izrazito mnogo*), nakon čega slijedi majka s 60,80%.

Izvor koji je u najmanjoj mjeri utjecao na informiranost o menstruaciji je brat s 0,28%, potom slijedi otac s 1,86% (*mnogo i izrazito mnogo*), dok 73,15 % ispitanika/ca tvrdi kako otac *nimalo* nije utjecao na informiranost. Razlika u razini utjecaja na informiranost od strane oca ne razlikuje se mnogo između muškaraca i žena.

Majka utječe na informiranost (*mnogo i izrazito mnogo*) kod muškaraca 20,66%, a kod žena 66,50%.

Razlika u razini utjecaja na informiranost od strane partnera vidljiva je po spolu, gdje 45,81% muškaraca prijavljuje kako im je partner/ica utjecao/la *mnogo i izrazito mnogo* na informiranost o menstruaciji, dok kod žena taj postotak iznosi 3,94%.

Prijatelji/ca kao izvor koji je utjecao na informiranost (*mnogo i izrazito mnogo*) pojavljuje se u postotku 57,09% kod žena, dok kod muškaraca taj postotak iznosi 45,25%.

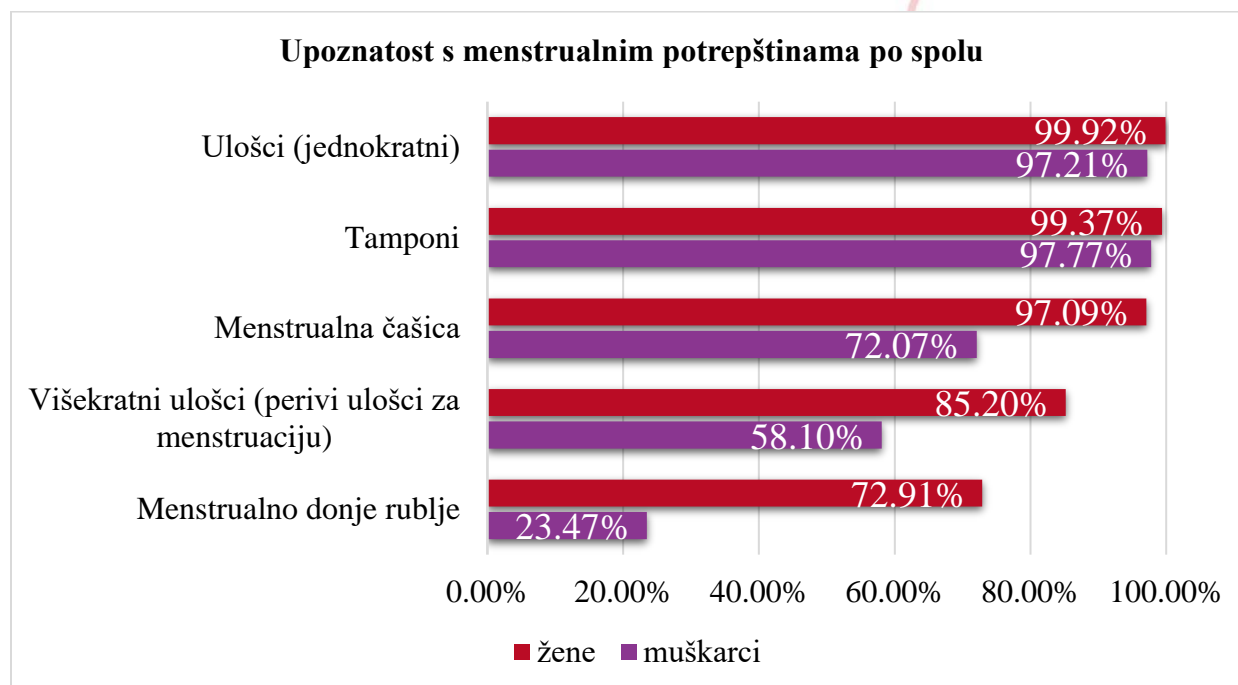
3. Upoznatost s menstrualnim potrepštinama i uvjeti

Ovaj blok pitanja čine četiri instrumenta koja mjere; upoznatost s menstrualnim potrepštinama, pristup menstrualnim potrepštinama i uvjete u prostoru stanovanja, kao i na fakultetu te učestalost izostanka s fakulteta zbog menstruacije. Instrumenti korišteni u ovom bloku preuzeti su i modificirani iz istraživanja: *Istraživanje o menstrualnom siromaštvu* Udruge za ljudska prava i građansku participaciju PaRiter (Močibob, 2021).

3.1. Upoznatost s menstrualnim potrepštinama

Instrument mjeri poznavanje menstrualnih potrepština na način da se od ispitanika/ica traži da označe koje od menstrualnih potrepština ispitanik/ca poznaje. Upoznatost i razlike u upoznatosti s obzirom na spol ispitanika/ca možemo vidjeti na sljedećem grafu:

Graf 3.1. Upoznatost s menstrualnim potrepštinama po spolu ispitanika

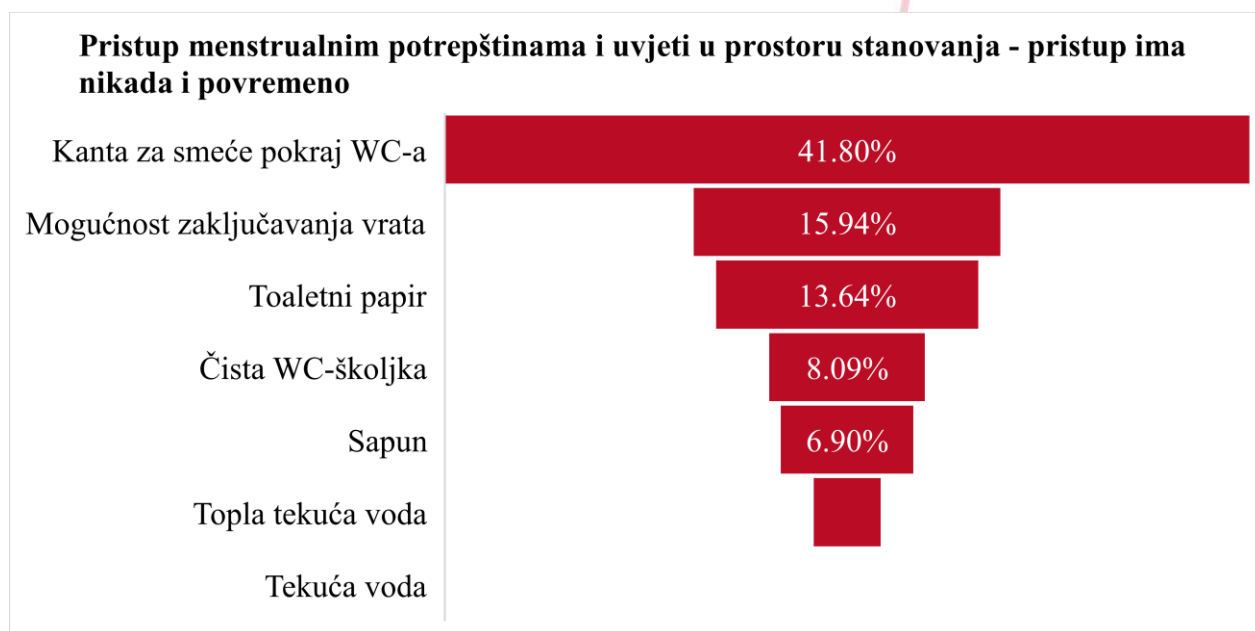
*N=1449

3.2. Pristup menstrualnim potrepštinama i uvjeti u prostoru stanovanja

Instrument koji se bavio menstrualnom higijenom i adekvatnim higijenskim uvjetima odvojen je na dva područja života studentica – kod kuće (mjestu stanovanja za vrijeme studija) i na fakultetu. Uzimajući u obzir količinu vremena koje studentice provode na fakultetu važno je da su higijenski uvjeti zadovoljeni. Također, ne žive sve studentice u roditeljskim domovima te je važno da higijena bude na razini i u studentskim domovima.

Postotak studenata/ica ovog istraživanja koji žive u studentskom domu iznosi 18,91% od kojih pristup sapunu *nikada i povremeno* ima 22,51% dok pristup toploj tekućoj vodi *nikada i povremeno* ima 3,46% osoba. Nadalje, pristup toaletnom papiru *nikada i povremeno* ima 21,21%, a mogućnost zaključavanja vrata *nikada i povremeno* ima 2,17% osoba. Također, 23,38% osoba *nikada i povremeno* ima osiguranu kantu za smeće pokraj WC-a dok pristup čistoj WC-školjci *nikada i povremeno* ima 19,48%. Što se tiče cijelog uzorka *nikada i povremeno* pristup menstrualnim i higijenskim potrepštinama u prostoru stanovanja ima sljedeći postotak studentica:

Graf 3.2. Pristup menstrualnim potrepštinama i uvjeti u prostoru stanovanja – pristup ima nikada i povremeno

*N=1261 - samo ispitanice koje menstruiraju (missing = 9)

Nemogućnost pristupa toploj tekućoj vodi u mjestu stanovanja prijavljuje 3,49% osoba, dok pristup tekućoj vodi *često ili uvijek* imaju sve ispitanice.

3.3. Pristup i uvjeti u prostoru fakulteta²

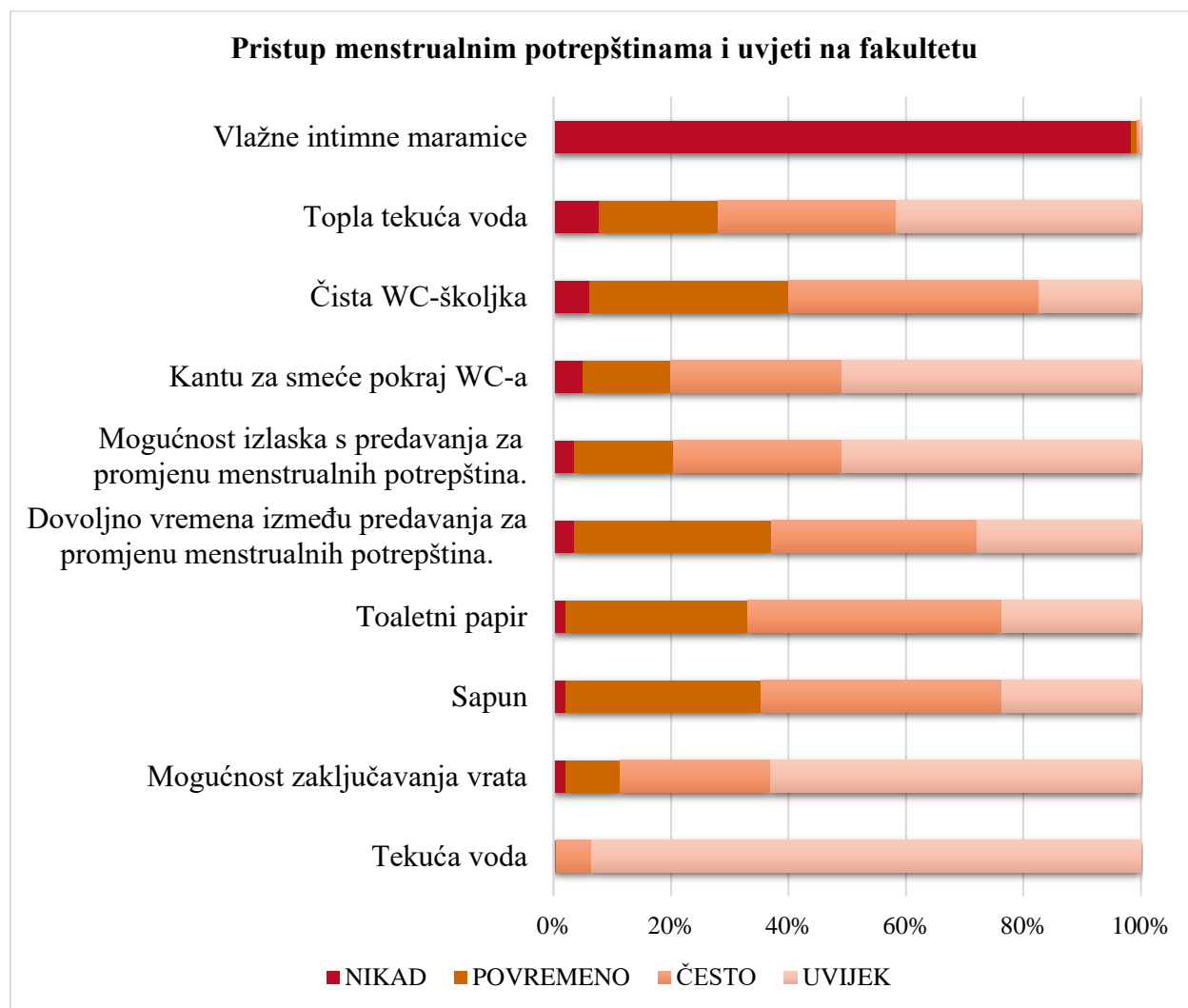
Pristup i uvjeti u prostorima fakulteta razlikuju se s obzirom na pojedini fakultet te tako najmanji prijavljeni pristup sapunu (*nikad i povremeno*) imaju studentice Ekonomskog fakulteta 72,22% te studentice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 70,92%. Pristup toploj tekućoj vodi ne prijavljuje niti jedna ispitanica Fakulteta filozofije i religijskih znanosti dok ispitanice Akademije likovnih umjetnosti prijavljuju kako pristup toploj vodi imaju *nikad i povremeno* u postotku od 75%. Najmanji prijavljeni pristup toaletnom papiru (*nikada i povremeno*) imaju studentice Filozofskog fakulteta u postotku 73,05%. Najveći postotak prijavljene nemogućnosti (*nikada i povremeno*) zaključavanja vrata prijavljuju studentice Geotehničkog fakulteta u postotku

² Važno je naglasiti kako je odaziv ispitanica s pojedinih fakulteta bio manji od ostalih i to utječe na prikaz pojedinih fakulteta.

89,47%. Studentice Prirodoslovno – matematičkog fakulteta najčešće *nemaju ili povremeno nemaju* pristup kanti za smeće pokraj WC-školjke u postotku 48,67%. Najčešće nečiste WC-školjke prijavljene su od studentica Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta te Kineziološkog Fakulteta i Filozofskog fakulteta. Dovoljno vremena između predavanja za promjenu menstrualnih potrepština nemaju (*nikad i povremeno*) studentice Veterinarskog fakulteta dok najrjeđu mogućnost izlaska s predavanja kako bi promijenile menstrualne potrepštine prijavljuju osobe koje studiraju na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu te Tekstilno -tehnološkom fakultetu.

Rezultate za cjeloviti uzorak možemo vidjeti na sljedećem grafu:

Graf 3.3. Pristup menstrualnim potrepštinama i uvjeti na fakultetu

*N=1261 - samo ispitanice koje menstruiraju (missing = 9)

3.4. Izostanak s fakulteta zbog menstruacije

Instrument koji mjeri razloge izostajanja ispitanica s fakulteta također je preuzet od Močibob (2021) i modificiran, mjerio je učestalost razloga izostajanja osoba s fakulteta zbog menstruacije (* $N=1261$ - samo ispitanice koje menstruiraju - missing = 9). Najčešći razlog izostanka s fakulteta su menstrualni bolovi - 13,09% ispitanica prijavljuje kako često izostaju s fakulteta zbog menstrualnih bolova što na uzorku istraživanja iznosi 165 osoba dok njih 45,68%, odnosno 576 osoba zbog istog razloga izostaje ponekad. 11 osoba kao razlog navodi i kako često nemaju dovoljno menstrualnih potrepština dok dodatne 104 osobe prijavljuju kako ih nema dovoljno ponekad. 23 osobe prijavljuju kako su, barem jednom, razlog za izostanak s fakulteta bili neadekvatni higijenski uvjeti na fakultetu, a dodatnih 123 osobe prijavljuju kako je to ponekad bio razlog. Za kraj, nemogućnost odlaska na pauzu kako bi zamijenile menstrualne potrepštine kao čest razlog izostanka prijavljuje 25 osoba, a dodatnih 117 osoba prijavljuje kako je to ponekad razlog.

4. Korištenje menstrualnih potrepština

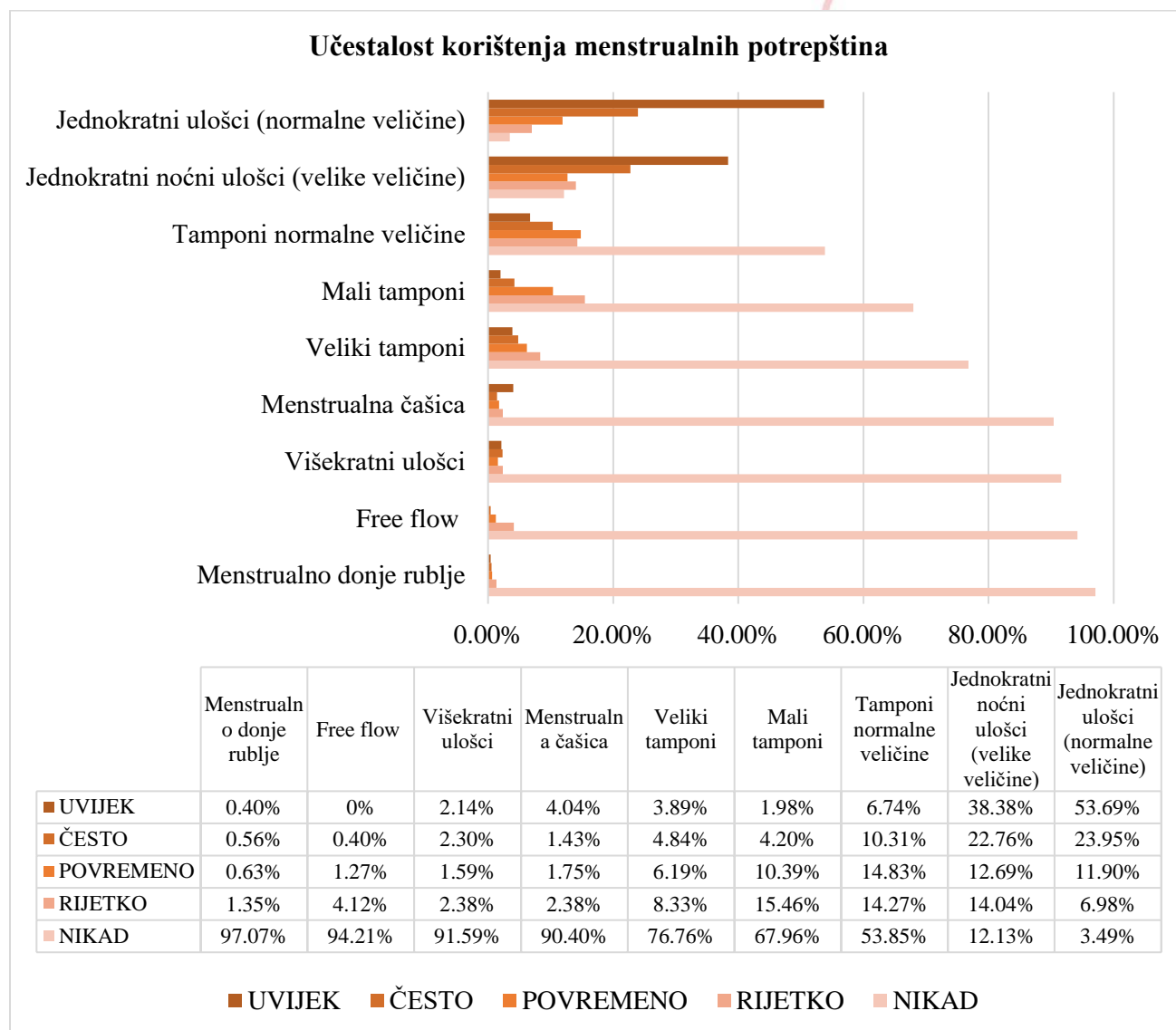
Instrumenti koji mjere učestalost i razloge korištenja osmišljeni su po uzoru na Močibob (2021). Učestalost korištenja menstrualnih potrepština mjeri se skalom od pet stupnjeva na sljedećim potrepštinama: menstrualno donje rublje, free flow, višekratni ulošci, menstrualna čašica, veliki tamponi, mali tamponi, tamponi normalne veličine, jednokratni noćni ulošci (velike veličine), jednokratni ulošci (normalne veličine).

Instrument koji mjeri razloge korištenja mjeri utjecaj pet različitih razloga na korištenje određenih menstrualnih potrepština: briga za okoliš, cijena, navika, jednostavnost korištenja, praktičnost za uporabu.

4.1. Učestalost

Ispitanice najčešće koriste jednokratne uloške normalne veličine te jednokratne uloške velike veličine. Nakon toga, ispitanice najčešće koriste tampone normalne veličine. Učestalost korištenja potrepština prikazana je na grafu niže:

Graf 4.1. Učestalost korištenja menstrualnih potrepština

*N=1261 - samo ispitanice koje menstruiraju (missing = 9)

4.2. Razlozi

Najčešći razlog koji (*uglavnom i u potpunosti*) utječe na odluku o korištenju određenih menstrualnih potrepština je praktičnost za uporabu u postotku 88,50%, nakon čega slijedi jednostavnost korištenja (88,02%) i navika (83,74%).

Briga za okoliš u najmanjoj mjeri utječe na odluku u omjeru 10,79% dok je cijena odmah nakon sa 43,06%. Dakle 543 osobe kupuju određene potrepštine zbog cijene istih.

5. Menstrualno siromaštvo

Razina menstrualnog siromaštva mjerena je kroz dvije dimenzije; mogućnost financiranja menstrualnih potrepština (*pet tvrdnji*) i alternativne mogućnosti menstrualnih potrepština (*četiri tvrdnje*) sa skalom odnošenja od 1 (*uopće se ne odnosi na mene*) – 5 (*u potpunosti se odnosi na mene*). Instrument je samostalno konstruiran za potrebe ovog istraživanja, a rezultati po tvrdnjama prikazani su niže (*za odgovore odnosi se na mene i u potpunosti se odnosi na mene i N=1261*):

Na svakih 50 studentica jedna si ne može priuštiti menstrualne potrepštine svaki mjesec (sredstva poput uložaka koje koristi za vrijeme ciklusa).

14,91% studentica koristi jeftinije menstrualne potrepštine jer si skuplje ne mogu priuštiti.

21,49% studentica iskoristi mogućnost uzimanja besplatnih potrepština kada ta mogućnost postoji (npr. u WC-u kafića ili sl.).

66,46% studentica bi koristilo mogućnost uzimanja besplatnih menstrualnih potrepština na fakultetu kada bi ta mogućnost postojala.

54,72% studentica bi stalna mogućnost imanja besplatnih menstrualnih potrepština uvelike finansijski pomogla.

11 ispitanica ovog istraživanja koristi sredstva poput toaletnog papira, gaza i sl. kao zamjenu za menstrualne potrepštine jer si drugo ne mogu priuštiti.

Na svakih 25 studentica tri pokušavaju što rjeđe mijenjati menstrualne potrepštine za vrijeme menstruacije kako bi uštedjele.

Devet ispitanica ovog istraživanja posuđuje menstrualne potrepštine od drugih jer si ne mogu priuštiti vlastite.

Za vrijeme menstruacije kod kuće ostaju tri ispitanice jer si ne mogu priuštiti menstrualne potrepštine.

Osim tvrdnji o menstrualnom siromaštvu, siromaštvo je mjereno i direktnim pitanjem imaju li ili ne osobe dovoljno novca na raspolaganju za menstrualne potrepštine te koliko novca osobe troše na iste.

Na svakih 100 studentica tri nemaju dovoljno novca za menstrualne potrepštine.

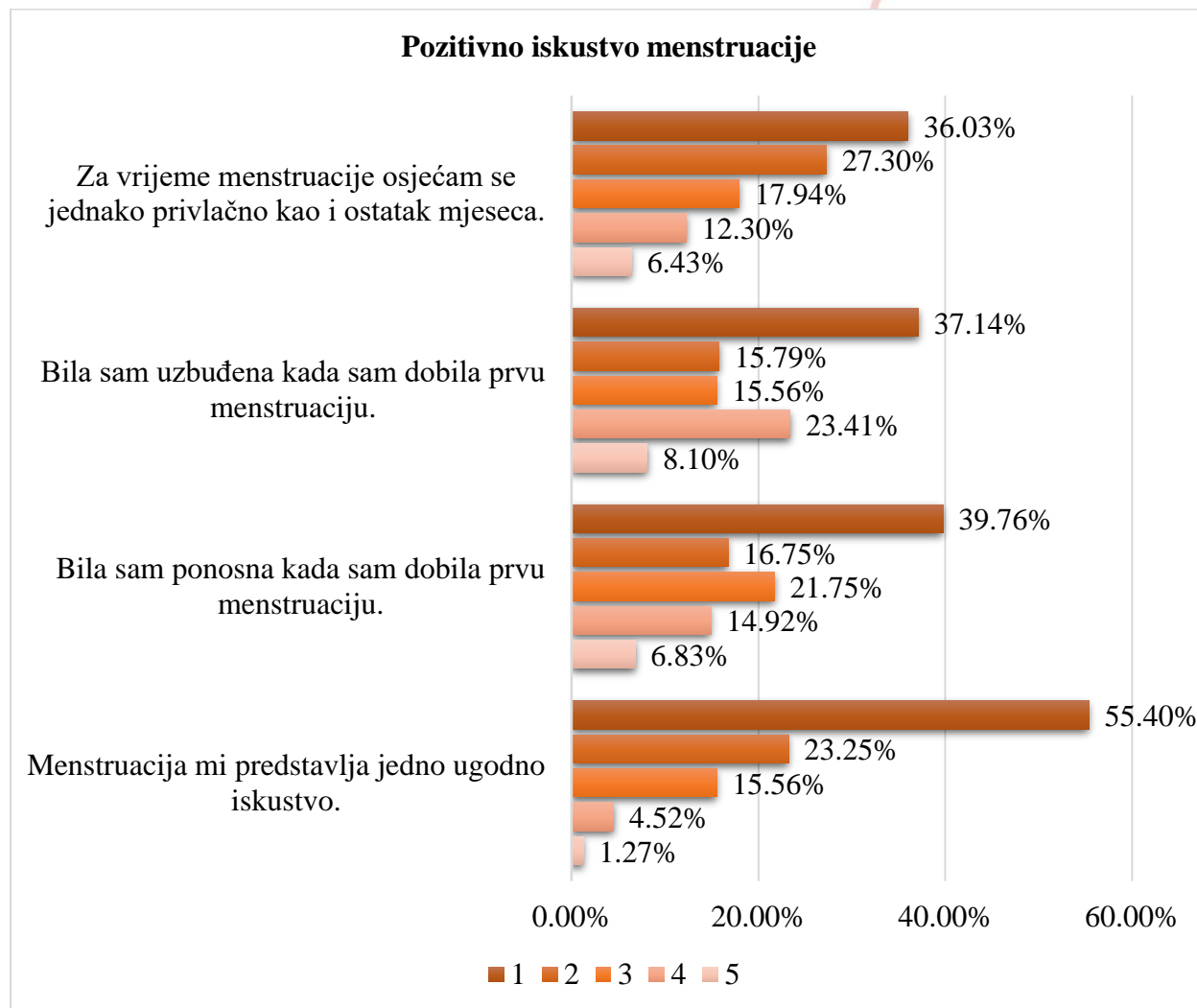
Osobe koje menstruiraju mjesečno, u godini 2022., troše prosječno 62kn (8,23 EUR) na menstrualne potrepštine.

6. Pozitivno iskustvo menstruacije

Instrument koji mjeri iskustvo menstruacije sastoji se od pet čestica te je konstruiran pomoću dimenzije *Ugoda* BATM skale iz diplomskog rada Perčić (2021). Mjeren je skalom odnošenja od pet stupnjeva (*od 1- uopće se ne odnosi na mene do 5- u potpunosti se odnosi na mene*). Rezultati po pojedinim česticama prikazani su na grafu:

Graf 6.1. Pozitivno iskustvo menstruacije

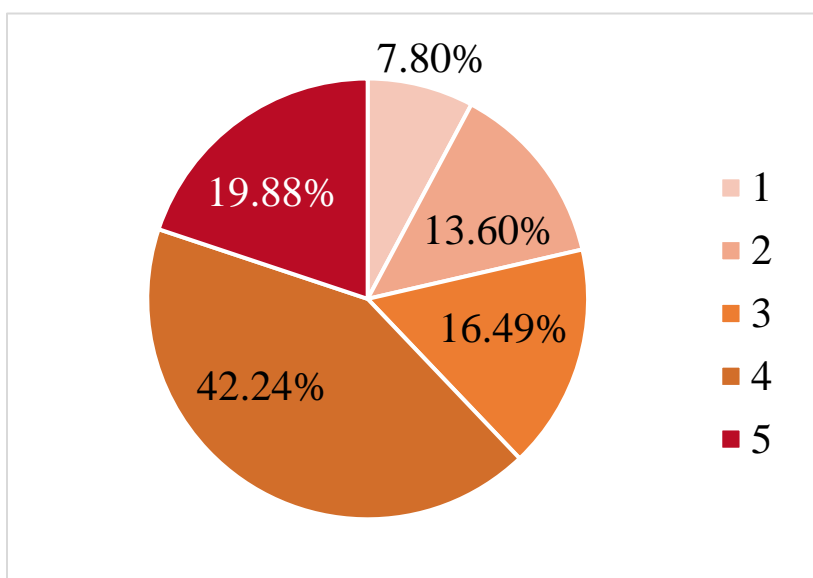
7. Spolno zdravlje i uroda

62,35% (N = 773) ispitanica bile su na pregledu kod ginekologa/inje barem jednom, od čega 41,66% ide na redoviti godišnji pregled. 9,83% ispitanica nema (*uopće nema i nema*) povjerenja u svog ginekologa/inju, dok 65,2% ispitanica ima (*u potpunosti i ima*) povjerenja u svog ginekologa/inju. 25,87% ispitanica ne osjeća razliku u razini ugone s obzirom na spol ginekologa/inje, 29,24% ispitanica je ugodnije ići na pregled kod ginekologa dok je 84,22% ispitanica ugodnije ići na pregled kod ginekologinje.

8. Stavovi o menstruaciji

Stavovi o menstruaciji mjereni su instrumentom u 3 dimenzije koje redom mjere: razgovorni tabu (četiri čestice), tajnovitost menstruacije (tri čestice) i vjerovanje u mitove (pet čestica). Instrument je napravljen po uzoru na BATM skalu (Perčić, 2021) i preporuke iz navedenog rada. Skala slaganja ima pet stupnjeva (*1-uopće se ne slažem do 5-u potpunosti se slažem*). Rezultati su prikazani po dimenzijama ($N=1261$) u sljedećim poglavljima.

8.1. Razgovorni tabu

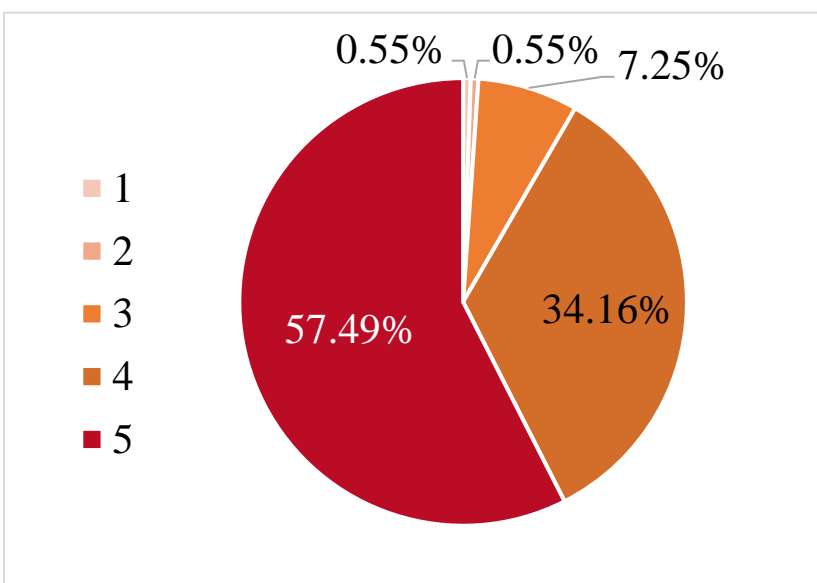

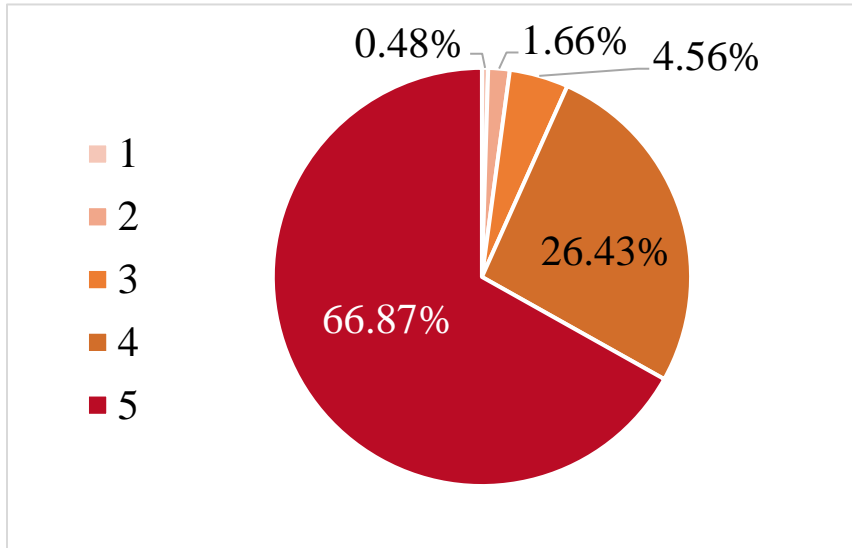
Graf 8.1.1. Razgovor o menstruaciji u javnosti

U našem društvu je problem razgovarati o menstruaciji u javnosti.

Graf 8.1.2. Razgovor o menstruaciji s muškarcima

O menstruaciji treba razgovarati s muškarcima.

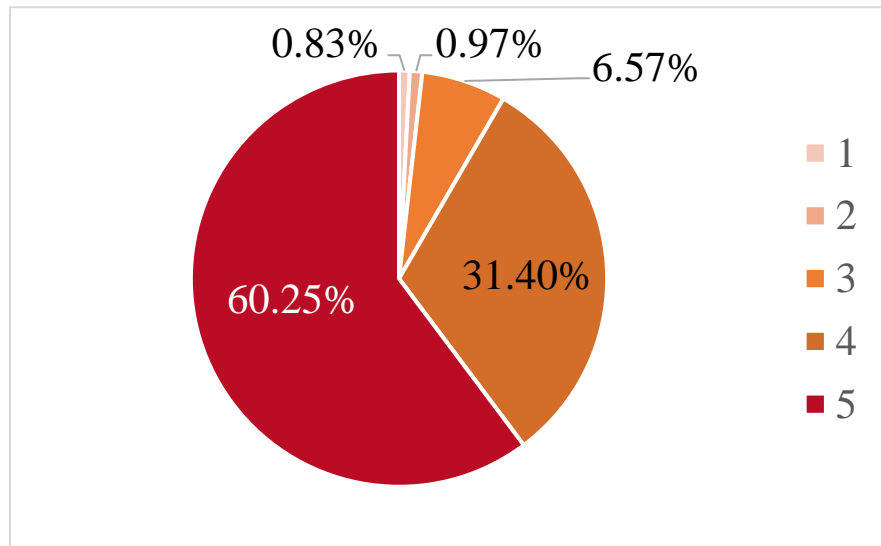

Graf 8.1.3. Razgovor bez isključenosti

U školi bi se trebalo razgovarati o menstruaciji s mladićima i djevojkama zajedno.

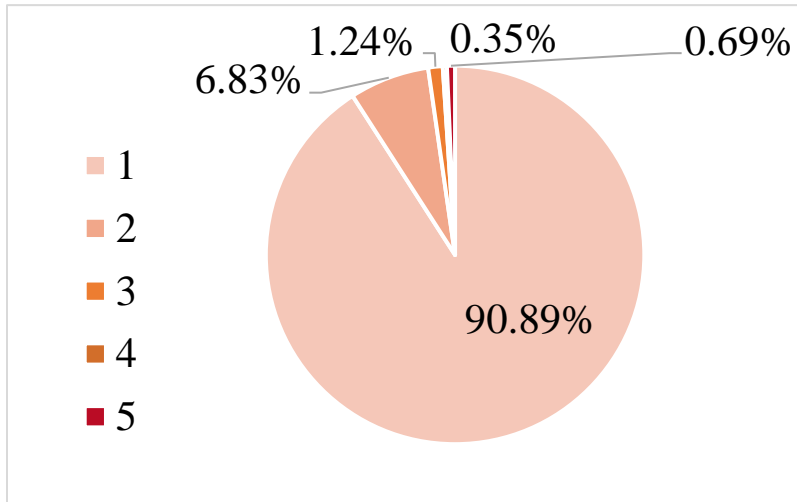
Graf 8.1.4. Važnost otvorene komunikacije kod kuće

Važno je kod kuće otvoreno razgovarati o temi menstruacije.

Kao što je istaknuto na prikazima rezultata dobivenih na ukupnom uzorku, razgovorni tabu prisutan je u društvu, no kod ispitanika je vidljiv trend otvorenosti za razgovor o temi menstruacije.

8.2. Tajnovitost menstruacije

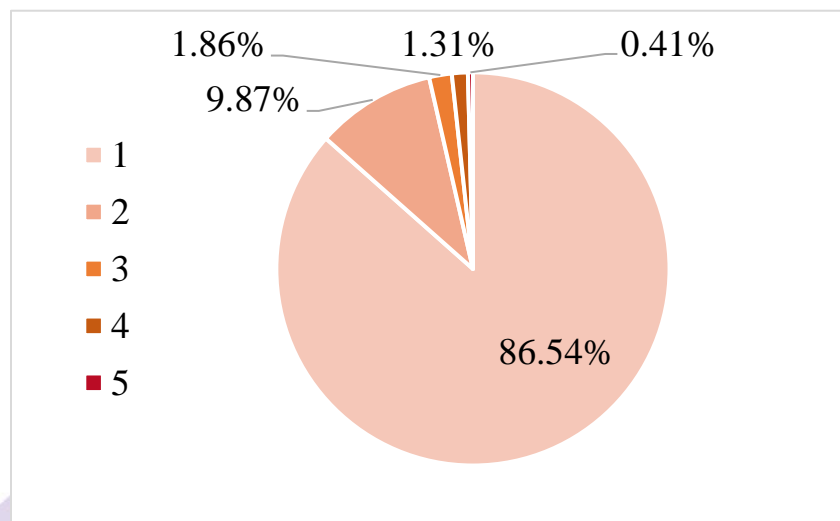
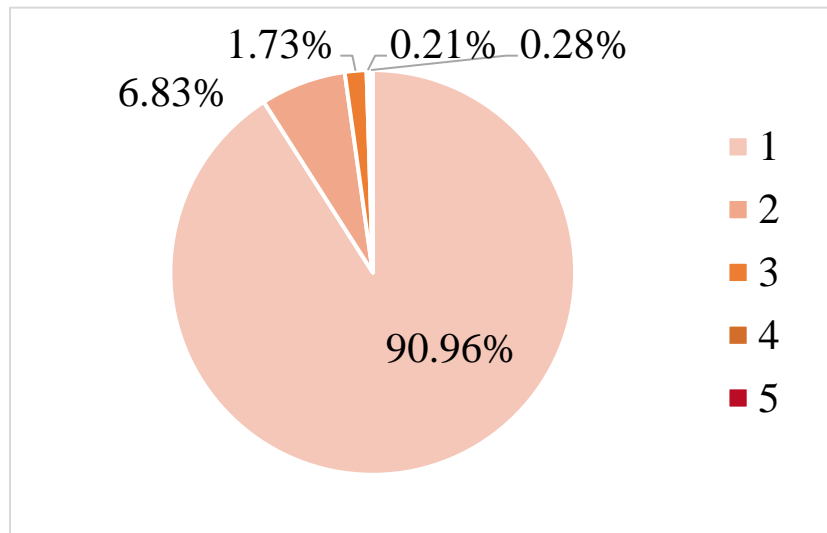

Graf 8.2.1. Tajnovitost pri kupnji kod žena

Važno je da se ženu ne vidi kada kupuje proizvode za menstrualnu higijenu (uloške, tampone ili sl.).

Graf 8.2.2. Tajnovitost pri kupnji kod muškaraca

Važno je da se muškarca ne vidi kada kupuje proizvode za menstrualnu higijenu (uloške, tampone ili sl.).

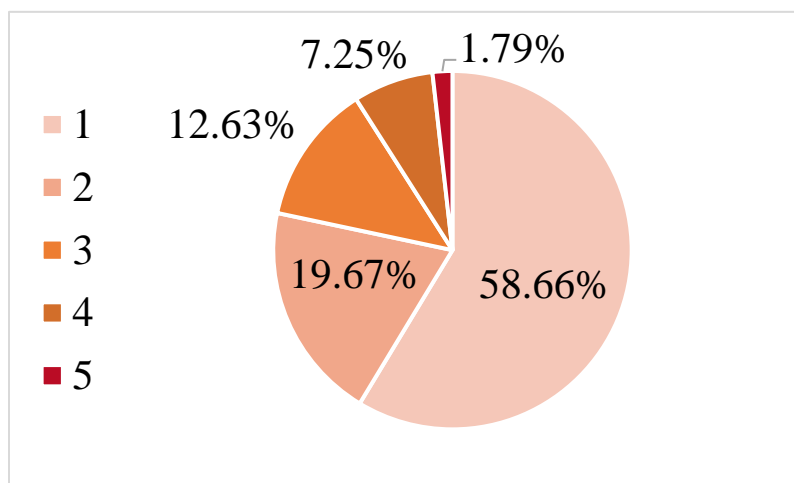

Graf 8.2.3. Tajnovitost statusa menstruacije

Žene moraju skrivati sve što ukazuje na to da imaju menstruaciju.

Potreba za tajnovitosti menstruacije kada je u pitanju žena ili muškarac na uzorku ovog istraživanja slabo je prijavljena.

8.3. Vjerovanje u mitove

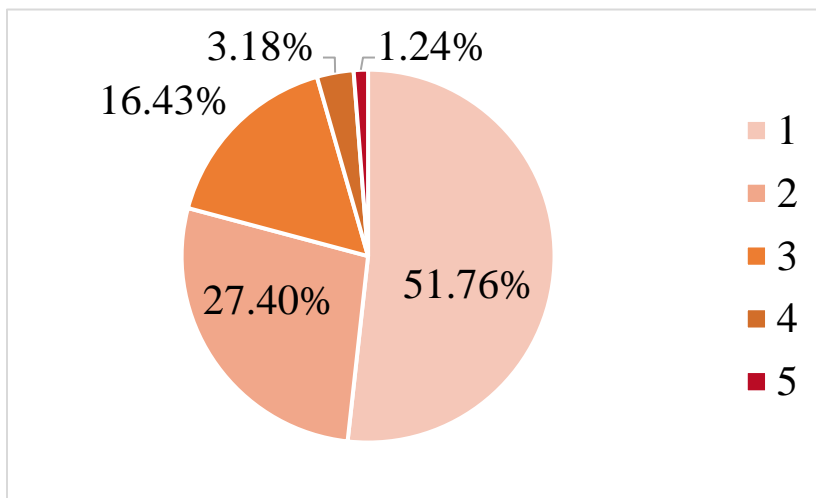

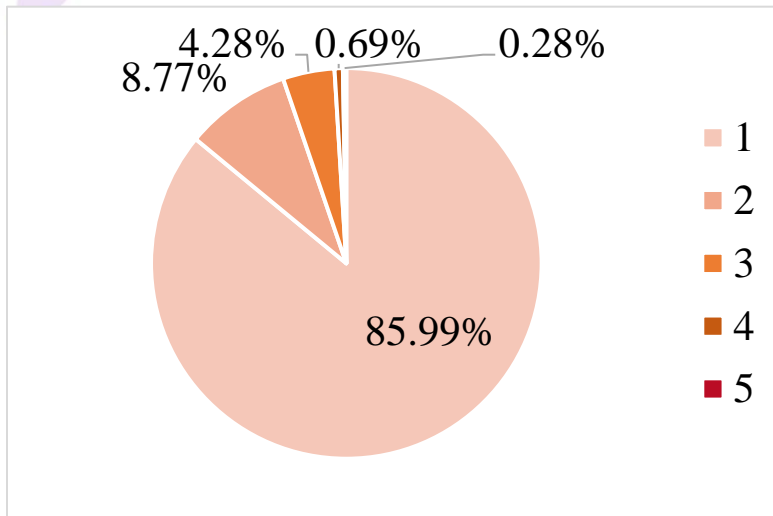
Graf 8.3.1. Mit o nečistosti menstruacije

Menstruacija je prljava.

Graf 8.3.2. Seksualni tabu

Za vrijeme menstruacije nije moguć seksualni odnos.

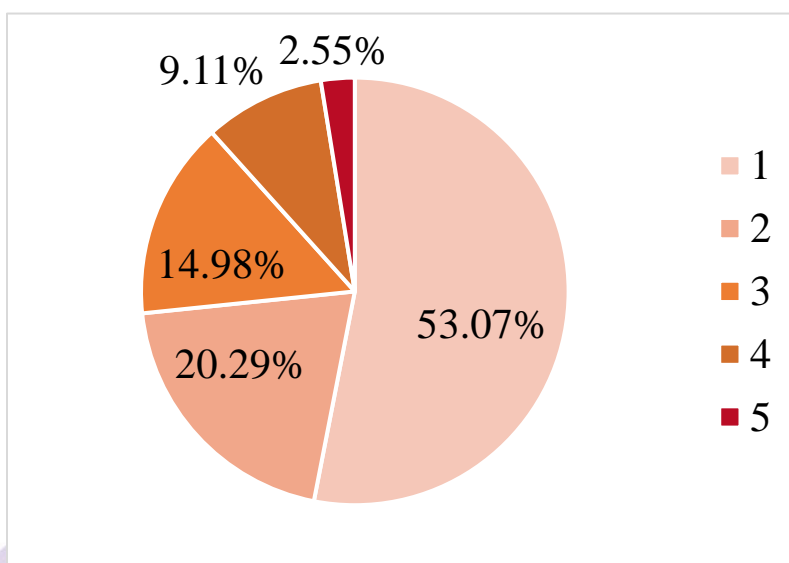
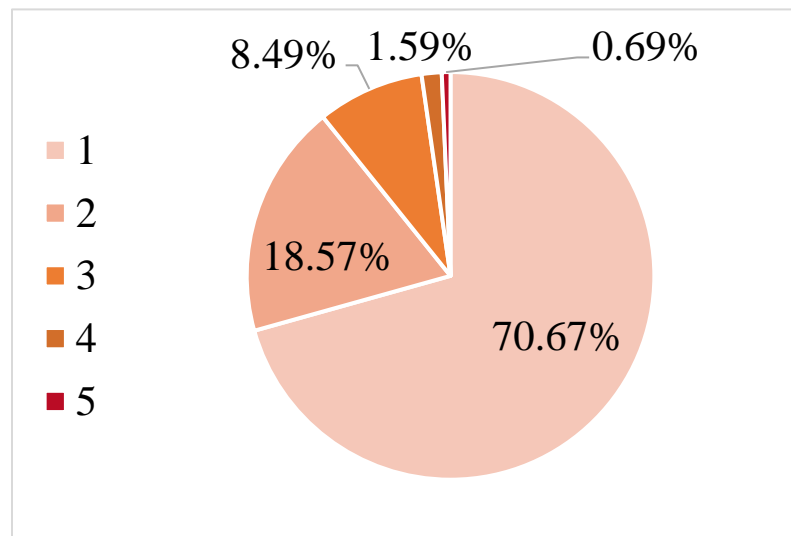

Graf 8.3.3. Mit o pranju kose

Žene moraju izbjegavati prati kosu za vrijeme menstruacije.

Graf 8.3.4. Mit o tjeļovjeźbi

Žene moraju izbjegavati tjeļovjeźbu dok imaju menstruaciju.

Graf 8.3.5. Mit o plivanju

Žene moraju izbjegavati plivanje dok imaju menstruaciju.

Iz prikaza rezultata na grafovima vidljivo je vjerovanje nekolicine ispitanika ovog istraživanja u mitove o menstruaciji, potrebno je raditi na informiranosti kako bi se smanjio udio dezinformacija u populaciji.

9. Menstrualni sram

Menstrualni sram mjereno je instrumentom kroz osam čestica gdje su ispitanice procjenjivale koliko se navedene situacije odnose na njihovo iskustvo srama. Instrument je djelomično preuzet iz istraživanja udruge Pariter (Močibob, 2021) te je modificiran, sadrži skalu procjene od pet stupnjeva (*od 1- uopće se ne odnosi na mene – 5 u potpunosti se odnosi na mene*), a rezultati po tvrdnjama prikazani su niže (za odgovore *odnosi se na mene i u potpunosti se odnosi na mene* i $N=1261$):

Na svakih 20 ispitanica jedna osjeća sram dok kupuje menstrualne potrepštine.

Na svakih 50 ispitanica tri osjećaju sram u razgovoru o menstruaciji sa članicama svog kućanstva.

29,74% studentica osjeća sram u razgovoru o menstruaciji s članovima svog kućanstva.

Na svakih 10 ispitanica jedna, kada mora izostati s neke aktivnosti zbog menstruacije, izmisli neki drugi razlog zbog srama.

7,53% studentica ovog istraživanja kada govori o menstruaciji koristi druge nazive zbog srama.

23,31% studentica osjeća sram ako im slučajno ostane menstrualna potrepština na vidljivoj površini.

47,03% studentica kada idu u toalet zamijeniti menstrualne potrepštine skrivaju ih da nitko ne vidi.

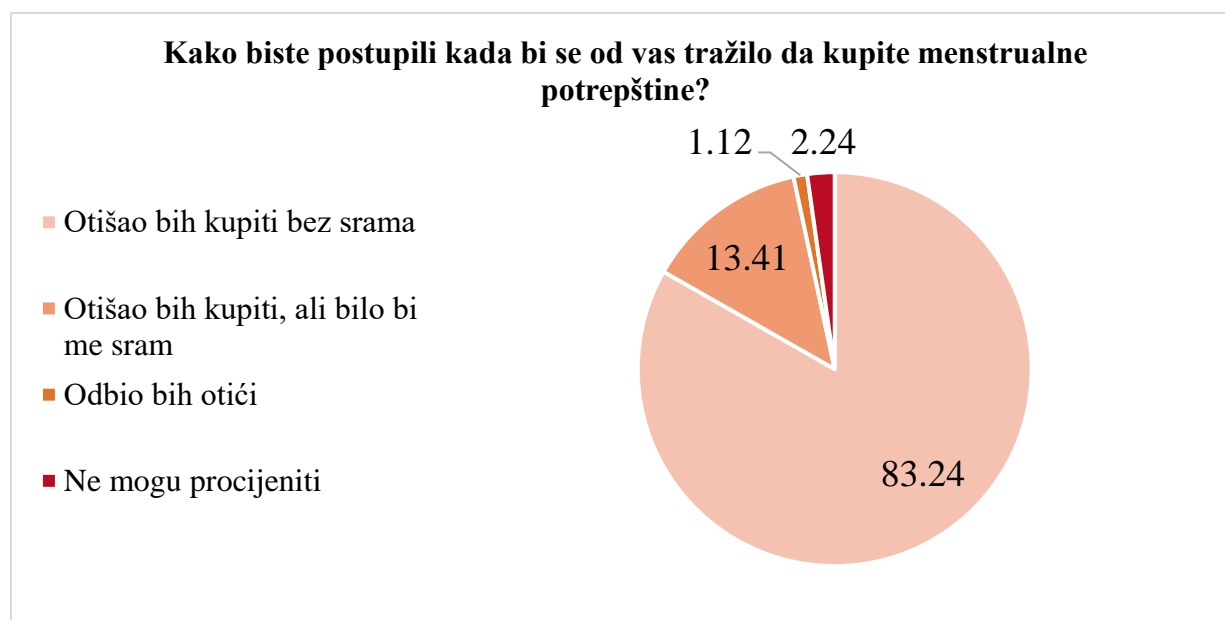

16,97% studentica je sram tražiti mušku osobu da im kupi menstrualne potrepštine.

10. Muškarci i menstruacija

Kako bi se popisao muški sram povezan s menstruacijom muški ispitanici bili su pitani kako bi postupili kada bi se od njih tražilo da kupe menstrualne potrepštine i rezultati su sljedeći:

Graf 10.1. Sram pri kupnji menstrualnih potrepština kod muškaraca

*N=179

Literatura:

Močibob, M. (2021) *Istraživanje o menstrualnom siromaštvu*. U: Davorija, I., Naglič, T. i Matejčić, M. (ur.) *Menstrualno siromaštvo i destigmatizacija*. Rijeka: Udruga za ljudska prava i građansku participaciju PaRiter

Perčić, N. (2021). *Oni dani u mjesecu – analiza vjerovanja i stavova studentske populacije o menstruaciji (Diplomski rad)*. Preuzeto s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:623399>

Sikirić Simčić, A. M. (2020). *Preporuke nastavno na provedeno istraživanje o menstrualnom siromaštvu*. Dostupno na: <https://pariter.hr/wp-content/uploads/2021/02/Sikiric-Simcic-Preporuke-FINAL-1.pdf>

Linkovi:

UNICEF (2022.) Menstrual hygiene. Gender inequality, cultural taboos and poverty can cause menstrual health needs to go unmet. Dostupno na: <https://www.unicef.org/wash/menstrual-hygiene>

UNICEF (2021). Making Period Stigma History. Dostupno na: <https://www.unicef.org/mena/stories/making-period-stigma-history>

Grafika s naslovne stranice originalno preuzeta i uređena s:

<https://www.canva.com/photos/MAExYbQDqNo/> autorice [@DaisyArtDecor](#)